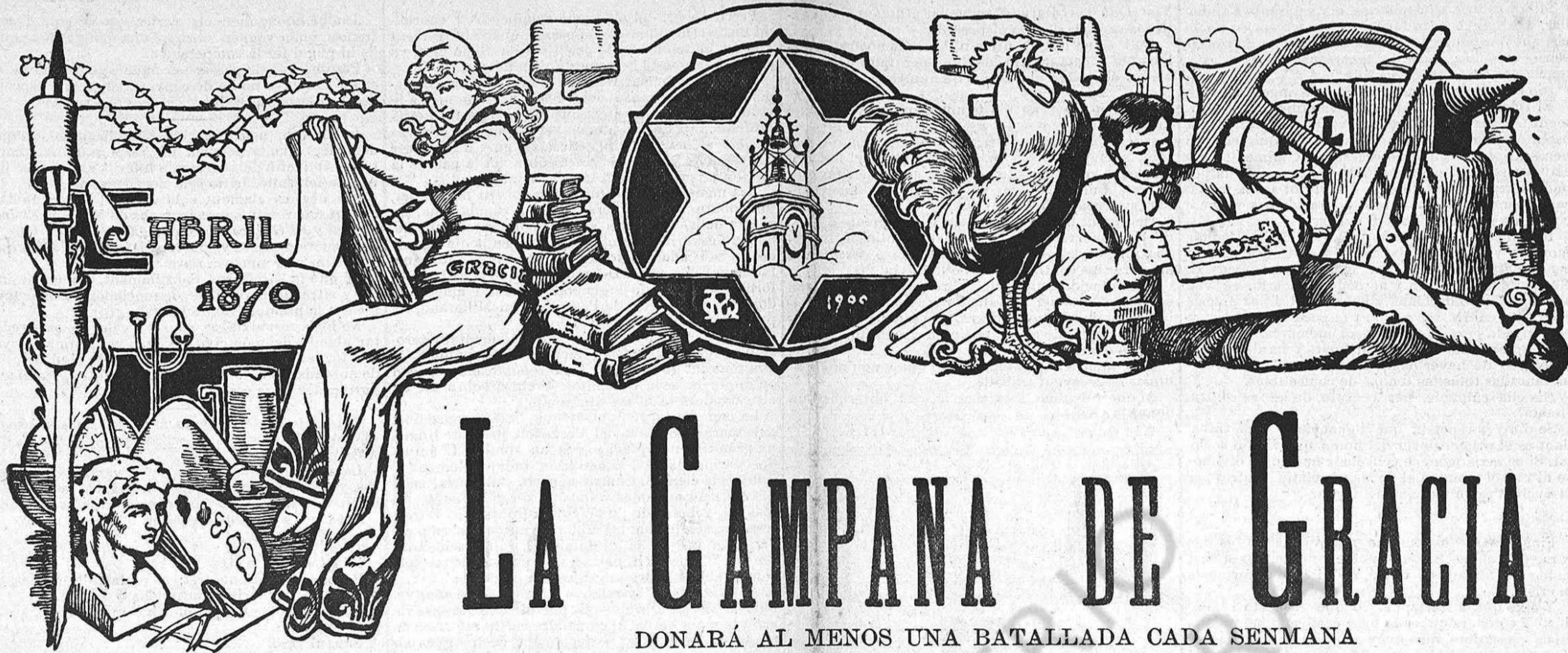

(0/38)

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagossi)ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONAPREU DE SUSCRIPCIO: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'60.—Cuba, Puerto Rico
y Extranjer, 2'50

DE DIJOUS A DIJOUS

PODRÉM estar faltants de vías de comunicació, pero parlarne, may se 'n havia parlat tant com ara.

Dimecres sóls van celebrar-se á Barcelona dues reunions ab aquest objecte. Una, la magna d'alcaldes de Catalunya, convocada pel Sr. Lluch; l'altra, de presidents de les quatre diputacions provincials.

Donant á las cosas las degudas proporcions, s'ha de confessar que la reunio ó assamblea d'alcaldes, malgrat els esforços qu'en aquest sentit van ferse, no va tenir l'èxit que 'ls seus iniciadors esperavan.

Una quants discursos al Saló de Cent, l'aprobació d'una conclusions bastant vagas y qu'en rigor no son més que la manifestació d'un noble desitj,—la declaració de que l'objecte de ferrocarril del Noguera-Pallaresa no pot per cap concepte quedar arreconat,—un passeig en cotxe pel Parch, un àpat de primera al hotel Colón... y aquí da fin... la assamblea, sense necessitat d'haver de perdonar faltas ni sobras, donchs en realitat tot va anar lo que's diu com una seda.

¿Qué'n quedará de tot aquest soroll, á jutjar per las senyas, més artificial que natural?

Segurament res.

El recor d'una passejada bastant agradable y d'un tibéri més ó menos espléndit... y una factureta de gastos que 'l rumbós Ajuntament de Barcelona 's cuidará de pagar.

Digui 'l Gobern lo que vulgui, lo del Congrés socialista d'Amsterdam no deixa de preocuparlo una mica.

L'amenassa del *boycottage*—especie de bloqueig pacífich—aplicat als productes espanyols, es una nota massa seria porque pugui passar per alt ó deixarse á un costat, escombrada per una xirigota, com pretén ferho el ministre de la Gobernació.

Sempre hem cregut que la conducta ambigua del Gobern en l'assumpto dels atropellos d'Alcalá del Valle li ocasionaria més d'un disgust.

Y la qüestió en el fondo es ben clara. ¿Son reals aquells atropellos? Donchs que 's deixi probar que ho son, sense fer pressió de cap mena, y que 's castigui als que 'n resultin responsables.

¿Son falsos? Que 's demostrí d'una manera indiscutible; tan indiscutible, que ni 'l mes petit duple quedí en l'ànim dels desconfiats.

Pero d'una manera ó d'un'altra, que s'acabi, que 's ventili immediatament aquest assumptu, gota d'ayqua que sembla estar á punt de fer vessar la copa de la desconsideració del món civilisat envers nosaltres.

Creyem ja haver dit que no som japonófils ni rusófils y que la guerra que á Orient s'està sostinent la consideren tan estúpida per part dels uns com per part dels altres; però la *heroicitat* que 's marxen del imperi del Sol naixent acaban de realisar es tan grossa, que no podém resistir al desitj de publicarla en lletres de motlló.

Aquí la tenen, explicada en pocas paraules.

Fugitiu de Port-Arthur, el *Rechitelny*, un petit barco rus, emprén una carrera desesperada y's dirigeix á Xefú, qu'es el port militar xino que té mes á prop.

Una vegada allí, ja sab quina es la seva obligació. El *Rechitelny* serà desarmat y no podrà intervenir

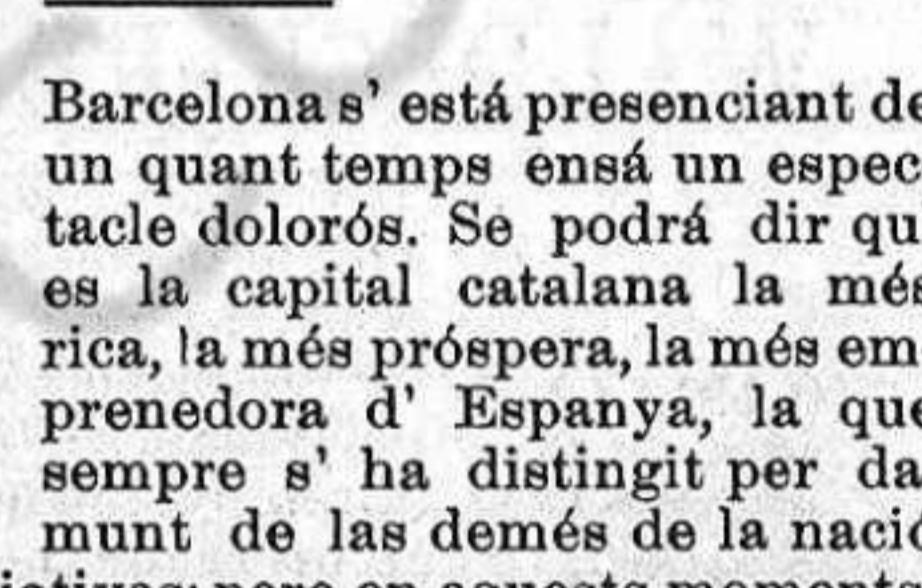
ja més en les operacions de guerra. Així ho disponen les lleys de la neutralitat en que Xina està collocada en l'actual conflicte.

Pero 'ls japonesos que per lo que 's veu cada dia van sent més modernistes y més intelectuals, desentenençen de lleys y de neutralitats, entran descaradament á Xefú y abusant brutalment de la forsa, dos barcos seus, l'*Asachi* y l'*Kasumai*, abordan al débil contratorpedero rus y després d'unes quantas escenes de lo més indignes que registran las páginas d'aquesta guerra imbecil, assassinan á una infinitat de russos y s'emportan el *Rechitelny* á remolch, á las *barbas* dels xinos y ab tota la frescura del món.

Quin honor pels subdits de 'n Mutsu Hito!

Ab un'altra valentia com aquesta 's posan al niell del fanch que alfombra 'ls seus camins.

PIF-PAF

Alrededor de la crisis

Barcelona s'està presenciant de un quant temps ensa un espectacle dolorós. Se podrà dir qu'és la capital catalana la més rica, la més pròspera, la més emprenedora d'Espanya, la que sempre s'ha distingit per el munt de las demés de la nació per sus brioses iniciativas; pero en aquests moments, la veritat, no ho sembla pas.

En la rica, en la culta Barcelona, en aquest empori de l'activitat industrial y mercantil, en questa

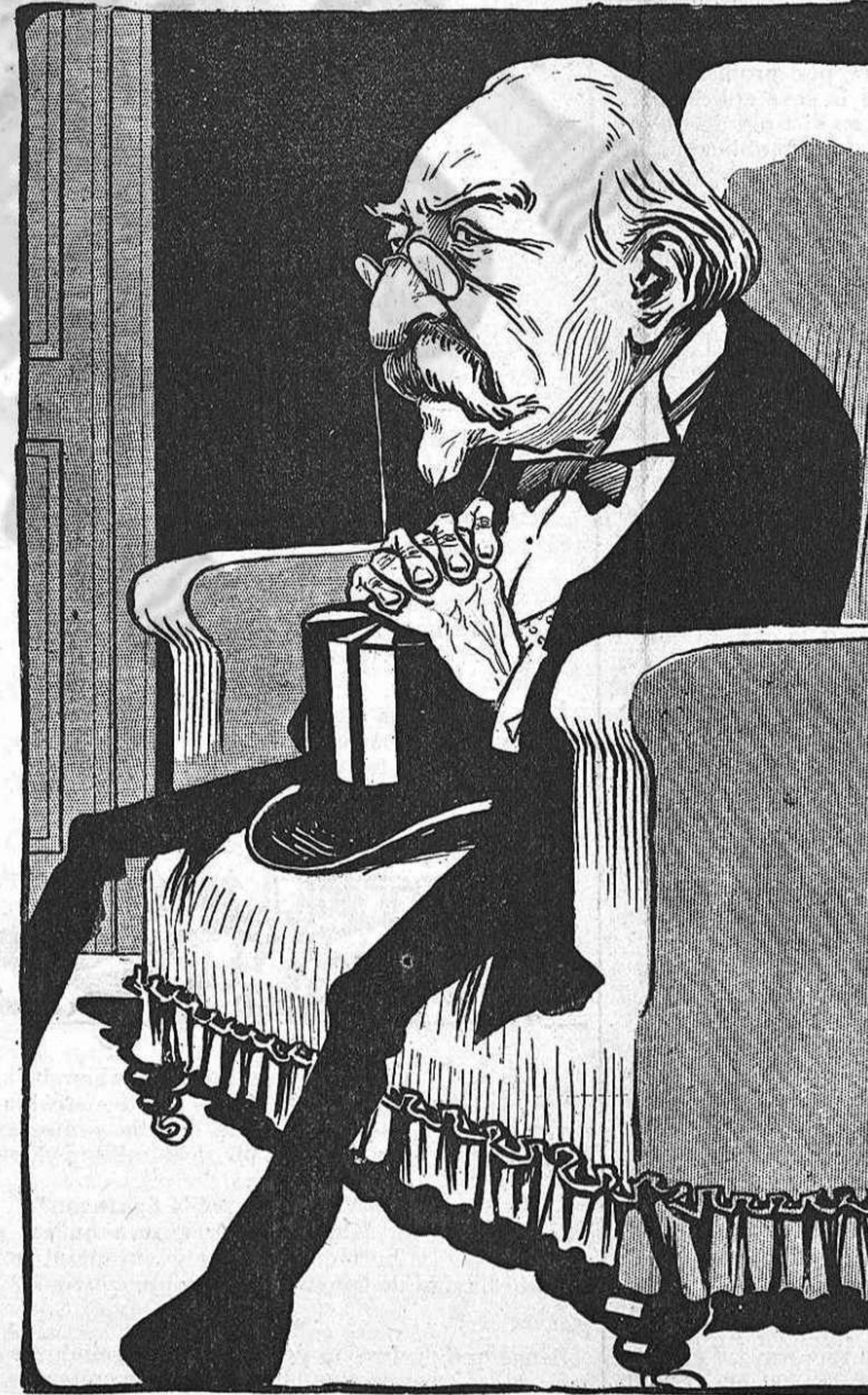
gran ciutat qu'en l'espai de un sigle ha quintuplicat la seva població y ha decuplicat el seu radi urbà, avui hi ha crisis: una crisis ronsaguera, que no porta trassas de resoldres, molt semblant á la fribreta consuntiva, que poquet á poquet va minant la naturalesa del poble malalt, rebelde á paliatius y remeys de totes classes, y que á la fi acaba ab la seva existència.

La paralisió de algunes fàbriques afecta en més ó menys grau á totes las indústries y á tots els rams del treball: cundeix la por y l'alarma: ningú s'exposa á acometre nous negocis, y l'resultat de tot això es molt trist, principalment pera las classes treballadores. Sempre ha de ser l'últim mono 'que primer s'ofega.

Els treballadors!

Consecuencias de la excomunió papal

EL MILLOR REMEY PER' ENGREIXARSE

En Combes avans de l'excomunió.

En Combes á las 24 horas de ser excomunicat.

Millor caldrà anomenarlos: els aspirants à traballar, els que buscan feyna y no'n troben en lloc: els que per viure la necessitan y s'han de passar sense obtenirla, y per lo tant sense medi d'existencia per ells y pels seus fils.

¿Se pot concebir una situació més anguniosa?

El Dant, en son Infern, no va atinar ab un torment tan gran com aquest de veure una gran ciutat, ostentosa, luxosa, opulenta per molts que tenen lo necessari y més de lo necessari per alimentar-se y satisfacer sos més costosos caprichos, convertida per molts altres en un desolat desert, tot arena implacable, sense'l regalo de una pobra sombra, sense'l consol de una trista gota d'aygua.

Imagineuvs la sort de qualsevol de les moltes famílies víctimes de la crisi, y no'n tindrà cor, ni sentiments humans qui d'ella no's compadreixi. Necesita un alberch y no podent pagarlo, se veu amenassada de deshanci y llansament. Li es precisa roba per cubrir sos carns, y la poca que tenia fou empennada pera donar consol momentani als estímuls apremiants del ventrell buyt. Y ha de menjar y després de haver hagut de abusar del crèdit, troba tancadas totes las tendas de comedibles.

Es ella culpable, per ventura, de tantas contrarietats?

Se diu y's repeiteix que'l guanyar-se'l pà traballant es el primer dever del home que viu en societat. Si es així ¿com se concebeix que pugui olvidar-se ni un sol moment el dever correlatiu contret per la societat de proporcionarli feyna?

Fins ara no's veu que ningú pensi en plantar cara, per aquest sistema noble y digne, per aquest sistema estrictament humà, als funestos efectes de la crisi.

Y així que's tracta, per lo que respecta á la industria cotonera qu'es la més castigada, no de una crisi passatgera que avuy se presenta y demà per sí mateixa's resolt, sino de una crisi fins á cert punt irremediable. Per efecte de la perduda de las colonias se veu privada questa industria de mercats importants que avants consumian una gran part del seu productes. Té una forsa productiva molt superior á las exigencies y necessitats dels únichs mercats de que pot disponer, imposantse per consegüent una reducció en la producció, y per tant una merma de traball.

¿Qué s'ha fet, fins ara, pera conjurar aquest desastre, que lo mateix afecta al capital esmersat en aquesta important industria, que als brassos qu'en el seu exercici tenian un empleo regular?

Res enterament. El capital se retrau: sufriu, sí; pero té'l ronyó cubert, y de moment pot fer cara á las adversas circumstancies. En cambi'l traball, ja prou extenuat, á penas li falta empleo, cau rodolant per l'abisme de la miseria y la desesperació.

¿Es tolerable que sers humans, germans nostres, membres útils del organisme social, puguen arribar may á tal extrem?

Responguí á n'aquesta pregunta tothom que tinguí un àtom de conciencia y una sola espurna de bon sentit.

No se'n oculta que la culpa principal de lo que succeix cau de plé sobre'l s'mals governs, que tan poch se cuidan de la sort dels seus administrats. No's recordan del poble com no sigui per esquilmarlo y oprimirlo. No atinan may, quan se tanca una porta, á obrirne un'altra. La seva norma constante es l'imprevisió y'l desgabell. El seu afany únich es la cobdicia més desapoderada.

Pero si aquests governs se sostenen y son encare possibles en el nostre país, es degut en gran part á la culpable indiferència de las classes neutrals que'l toleran, com si estiguessin tocadas de certa por irracional per las solucions que preconisa'l poble.

Mes ja que las classes neutrals acceptan el present estat de coses, temerosas de que los pitjor lo que podría sobrevenir, haurian sisquera de imposarse als governants y demandar y exigir alguna cosa més que'l discurs del sofista Maura, modelo de frescura y arrogancia. ¿Perqué no li exigeixen las admissions temporals? ¿Perqué no li fan concedir la sona franca? ¿Perqué no l'obligan á empender la multitud d'obras de foment de la riquesa pública, qu'en pochs anys haurian de transformar la manera de ser de la endarrerida y atascada nació espanyola?

Res de això li saben exigir. Se contentan ab els seus discursos y ab que farceixi'l país de comunats religiosas.

Y es així com s'está elaborant la regeneració d'Espanya. Per cada fàbrica que's tanca, s'inauguran dos nous convents.

Las corporacions populars, els Ajuntaments y las Diputacions provincials, abrumades de deutes y eternament supeditadas á las exigencias y carrionyeras del poder central, poch es lo que poden fer para conjurar la crisi.

Ab prou feynas si pera paliar els seus efectes se decideixen á fer de tant en tant un reparto de bonos de aliments.

Y's promou, sempre que això succeix, l'espectacle dolorós del agombolament dels pobres traballadors desfeynts disputantse com qui diu á l'aranxa estira cabells aquells miserables recursos, pera passar un dia més. L'honorat obrer, que no aspira més que á guanyar-se'l pà ab'l esforç dels seus brassos y ab la suhor del seu front, convertit en pobre mendicant, fent bocins la seva dignitat, al estímul de la fam y la miseria... Això es horrible!

Més valdrà que las corporacions populars, costés lo que costés, mal haguessin d'empenyarsse fins á la nou del coll, empreguressin á tota pressa obras públicas de utilitat, en las quals s'emplehessin el major número possible de brassos. Dedicarse á entretenir la gana dels obrers sense feyna, repartint bonos, es lo mateix que anar tirant gotetas d'aygua en el mar de la miseria. Aquest procediment no resolta la crisi: no fa més que allargarla.

Pero qui hauria de fer més que las corporacions populars, en aquest punt, son las classes acomoda-

das. ¿Qué'l costaría d'esmercar útilment els quantiosos capitals de que disponen?

En l'actualitat, mentres hi ha en la nostra Barcelona qui s'està morint de fam per falta de feyna, els bancs estan abarrotxats de numerari sense empleo.

Son las reserves obtingudas en las épocas de prosperitat. Quan tot anava bé, quan els negocis marxavan ab excedidés, el capital, com de costum, se feya en sos balansos la part del lleó y li quedavan remanents importants, que depositava en els estableixements de crèdit, en espera de una profunda aplicació dels mateixos.

Ha vingut la crisi, y en els estableixements de crèdit permaneixen aquelles sumas quantiosas, inactivas, mitj espantadas, encongidas, sense atrevir-se á arrostrar las contingencies de la lluuya.

Son gotas de suor del obrer, desde'l punt que sense'l esforç del traballador may s'haurian arribat á reunir ni á condensar. ¿Qué menos se pot demanar avuy, sino que's posin en circulació de una manera o altra?

¿Qué menos se pot exigir sino que vinguin á reanimar el decaygut traball?

Al obrer deuen l'existencia, y al obrer han de donar la vida.

P. K.

WALDECK-ROUSSEAU

A República francesa ha perdut ab aquest home públich, una de las seves glorias més legitimas.

Waldeck-Rousseau, fill de la Bretanya, país que té, sisquera en l'ordre de las ideas, certa semblanza ab las nostres Províncies Vascongadas, passará á la Historia, com el verdader salvador de la República francesa.

De rassa republicana, fou son pare diputat constituyent de l'Assemblea del 48. Els desenganyos de la política l'retragueren de la vida activa, y sembla que havia d'encomanar al seu fill las mateixas tendencias á confondres ab las classes neutrals, tant més quan era un jove intelligent, seré, y al qual l'exercici de la carrera de advocat li prometia un porvenir brillantissim.

No obstant, Waldeck-Rousseau, educat en l'externat dels *Enfants de Nantes*, per professors religiosos, qu'esperavan molt de la seva aplicació, del seu talent y de la seva pietat, se distingí desde jove per la seva abnegació patriótica y republicana.

Al any 79, quan ja gosava fama de advocat peritissim, fou elegit diputat. El gran Gambetta s'fixá en ell desseguida, admirant l'equilibrio de la seva inteligiencia, unida á una gran facilitat de paraula, que li conquistó desde un principi l'atenció del Parlament. Era un orador á la moderna: clar, precís, persuassiu y elegant, qualitats que s'armonisaven ab son aspecte algun tant fred, pero dominant y sobre tot seré.

Divuit mesos després del seu debut, pujava Gambetta al poder y nombrava'l Waldeck-Rousseau ministre de la Gobernació. En el desempenyo de aquest difícil càrrec, se feu notar per son gran domini de tots els ressorts de la política. Ab un valor incomparable reintegró en el govern totes las funcions que li mermava'l caciquisme de certs diputats.

Mort Gambetta, quan al any 83 se formà'l ministeri Ferry, desempenyà novament la cartera del Interior, distingintse per son esperit de concordia en alguns conflictes obrers, com el de Saint-Etienne, qu'estallaren per aquell temps. Home de conviccions moderadas, com á tal tingut y respectat pels elements de la dreta, demostró ser, avants que tot y per damunt de tot, amant de la justicia. En va l'excitavan á emplecar contra'l obrer en vaga 'ls expedients de la repressió y de la forsa: ell preferí acudir als medis del convenciment. Y signé en això tan afortunat, qu'en més de una ocasió conjurá amenassadors conflictes, actuant d'àrbitre dels elements socials en lluuya.

La síntesis del seu modo de pensar respecte á aquestas espinosas qüestions, apareix formulada en las següents hermosas paraulas:

«Més que de debilitar ó aniquilar las forsas socials, s'ha de procurar utilitzarlas. Més que de destruir l'instrument ó signi'l capital, s'ha de procurar conquistar-lo.»

Després de la cayguda del ministeri Ferry, se retiró de la política.

Dedicat al foro, son bufet arribá á ser el primer de París.

Totas las grans empresas solicitavan els seus serveys. Els pleits més importants eran confiats á la seva consumada experiència. Traballava ab tanta fortuna, que'l honorari que li reportava'l exercici de la seva carrera, no baixavan de 500,000 franchs anuals.

Precisa sobre tot això pera comprender l'enormitat del sacrifici que va imposarse, quan el President Loubet, en moments de perill pera la República, va confiarli la missió de constituir ministeri.

A tot va renunciar Waldeck-Rousseau per corresponder á la confiança del President. Renunció á la vida tranquila y pròspera que devia als seus mèrits professionals universalment reconeguts, á las seves aficions artísticas y cinegéticas, al gust de realisar interessants viatges; sacrificà sobre tot la pau de la familia y posá en perill la seva salut.

Era menester constituir un govern de combat, un govern de verdadera Defensa republicana, en contra de las creixents audaciacs del nacionalisme. Sols un esperit tan ample com el seu podia reunir en un sol núcleo á tots els elements republicans, fatalment dispersos. Del ministeri que constituirà'n formava part desde'l general Gallifet, l'ametralador dels comunists de París, fins en Millerand, representant del socialisme.

Fixinse en aquesta conjunció d'elements heterogenis, lligats emperò per l'amor á la República, ls que renegau de la nostra Unió republicana y posan en dupte la seva virtualitat. Fixinse sobre tot en els salvadors resultats conseguits.

La nau de la República que flotava sense nort pels mars alborotats del desgabell, prompte tingué un brau timoner que li marcà un rumbo. L'ànima del nacionalisme l'constituïa indubtablement l'influència clerical. Contra aquesta influència, cada dia creixent en poder y audàcia, dirigi las seves armas el govern de'n Waldeck-Rousseau. Lluya tremenda en la qual las millors armas que s'empenavan eran las de la calumnia y la difamació: á tot feu cara'l heroic patrici, ab una tenacitat sols comparable á la dretura dels seus propòsits.

Al establir la llei relativa á las Corporacions religiosas no autorisadas se pot dir que arrençá de arrel la mala herba. Al empender certas reformas de tendència socialista, perfectament compatibles ab el present estat de coses, aquell home de tendèncias moderadas y gubernamentals, sapigué guanyar pera la causa de la República l'adhesió entusiasta del proletariat.

Waldeck-Rousseau es el verdader encarrilador de la República francesa. Ell es qui feu d'ella lo que no era encar: una República verdaderamente republicana, ab miras al infinit progrés, ab alé pera llansarse per aquest camí, ab mètodes pera recorrer'l, sense soragadas, ni retrocedir un punt. Obra hermosíssima, filla de una inteligiencia soberana y de una ènergia impàvida, la que deixá realisada, quan en busca de reparador descans se retiró del poder, confiant á las mans robustas del intrépit Combes la missió de portarla á cumpliment.

Ferit de mort eixí Waldeck-Rousseau del poder. En son fijo quedó'l pòsit de las infamias acumuladas pels seus rabiosos enemis. Pero no importa. Havia salvat la República. No content ab sacrificari la seva posició brillant, li havia fet ademés el sacrifici de la existència.

Y morir en tal condicions no es morir: ans al contrari, es viure eternament.

Si una cosa desitjém, davant dels restos inanimats del gran home, a qui honran ab el seu dol tots els amants del progrés, es que nostra desvalguda Espanya, enfortint cada dia més la unió republicana, trobi lo més prompte possible'l seu Waldeck Rousseau.

P. DEL O.

Si ets creyent y vas á Roma y al tornarne creus encare, ja't dich jo que tens la fe sólidament arrapada.

«Ara l'metje t'aconsella que prenguis ferro?... [El beneyt] A mí m'has de pendre, tonta. ¿Qué vol dir ferro?... [Un ferreri]

Una amistat y un amor vaig plantar en un mateix dia: l'amor ja quí sab hont para, l'amistat encare es viva.

No creguis sino'l que vejis y encare per millor proba mîratho dos ó tres cops y... posahí las mans á sobre.

Vaig aná á cá la Virtut y vaig trobarla soleta. —¡Qué'n feya de temps—va dirme— que ningú m'venia á veure!

L. WAT

Les carcundas no hi veulen de cap ull, desde que s'ha construït a Barcelona una capella protestant, que adorna un dels millors carrers del Ensanche.

«Y donchs qué's figuravan? Creyan per ventura qu'en els hermosos carrers de la ciutat nova no s'hi havían de construir més que convents?

Sense que professém nosaltres ideas religioses de cap género, creyém que la diversitat de cultes es la garantia més segura de la llibertat de un país.

També ho creuen els clericals, y de aquí'l seu frenesi, quan veuen obrir-se una botiga nova que 'ls hi pugui fer la competència.

Pero haurán de passar per aquí ó per la porta, si es qu'Espanya no ha de convertir-se en una especie de Marruecos vaticana.

Ja no som nosaltres, els republicanots, els qui demanem que's depurin las responsabilitats contretas ab motiu dels torments inferits als presos de Alcalá del Valle. Ja no som nosaltres sols.

Als nostres clamors s'hi ha unit la veu de dos importants rotatius monàrquics de Madrid: *El Imparcial* y *El Gráfico*. Y com siga que citan fets y pormenors precisos y concrets, la campanya ha anat adquirint una immensa resonància.

¿Y qué fa'l govern? Senzillament, denunciar un dia y altre als periódics denunciadors. Donar tornament á la premsa honrada.

No hi fa res: així es com s'acaba de desacreditar, als ulls del món civilitzat. Que vagi tirant llenya á la foguera inquisitorial. Aquest foch, al últim, ha de abrandarho tot. Aquest foch, al últim, resultarà purificador de la corrompuda Espanya.

Diumenge van celebrar-se á Madrit onze meetings republicans al objecte de ocupar-se dels torments de Alcalá del Valle.

La major part de aquells actes varen ser suspesos, y detingut algunos dels oradors, ab tal falta de motiu, que á las pocas horas recobravan la llibertat.

Pero «y a's meetings suspesos, qu'ls reanuda?

El govern ho fá així. Reconeix la llei un dret; el ciutadà'l practica, y l'agent de l'autoritat l'atropella.

¿Quina responsabilitat queda contra'l agent atropellador?

Cap, ni una.

[Ah, Sr. Maura, Sr. Maura... Avuy fassi lo que li dognui la gana. Ja vindrà l' hora de passar comptes]

El bisbe de Dijon, obéint al Papa, se'n va anar á Roma, ahont després de passarlo pel Tribunal del Sant Ofici, varen tancarlo á un convent de la Trapa.

Li està bé, per físsar delei vaticanistas.

En cambi'l seu colega de Laval, negantse á anar á Roma, continúa molt tranquil en la seva diòcesis, esperant, així sí, que li envien una excomunió major pel telégrafo sense fils, pero cobrant el sou que li paga'l govern de la República frances

Perquè posats á rentar no s' ha de fer bugada entera?

Una carta que publicava *El Diluvio*, dirigida á n' en Lerroux per uns quants ciutadans desconeguts, sembrant sisanya en el camp de la Unió republicana, y una contestació á la mateixa, que apareixia suscrita pel digne diputat per Barcelona, assentint en certa manera al punt de vista especial de aquells, han resultat apòcrifas.

Be es veritat que *El Diluvio* al transcriurelles, no responia de la seva autenticitat.

Pero tant se val. La intenció de publicarlas es proou transparent, y en aquests cassos l'intenció basta y sobra.

Es infútil que 'ls enemis de la Unió s'esforsin un dia y altre en voler destruir el bloc republicà. Aquest bloc es granitic, y res hi poden ni l'fibl dels escusos, ni molt menos las dentetas dels corchs de sagristia.

Res té d'envejable la reputació que s'ha guanyat *El Diluvio* ab la publicació de aquells dos documents fals.

LLORET DE MAR, 15 d'agost.

El diumenge prop passat, nostre or-féu ab la ajuda de algunes de les ics, (no totas porque ja son moltes las que escorran al bulto) va sortir á cantar las absoltas, á un perdigot de Santa Coloma de Farnés que tenim de veranejo. El no dirigirlos l'home de la boina, va ser per treure'l mal efecte que feu el negarse á cantar al Teatre, sapiguient que s'farà *La Traviata*, i quanta miseria y quanta hipocresia!

ISONA, 15 d'agost.

Després de cinquanta dos horas de agonia ha mort el president interino de la *Juventud Republicana*, D. Miquel Bernat y Canes, víctima de un crim inaudit, haventseli tributat un enterro may vist en aquesta vila. Presidí el dol, per la Joventut, el secretari Sr. Ubach y el Sr. Aroalde, acudint la població en massa, sense distinció d'ideas; tantas eran las simpatias de que goava el difunt.

VALLMOLL, 16 d'agost.

Ahir va ser la festa major y passé el cas de sempre. Estaven ensorronant uns quants joves de la veïna ciutat de Valls á vora de les *Casas Consistorials* quan s'ensopèg venir la professió, composta de uns quants dels de *Dios, Patria y Rey*, dos ensotanats, lo rector de aquí y tres aprenents de capella. Els joves mencionats duyan la gorra posada, quan el carboné gros, ab paraulas fortes, empragué embestida contra el grup, y com que els joves no hi eran per veure la professió, no se la van treure, y quan el torero místic s'hagué desahogat els deixà, emprent altres volta la professió son curs y tot quedà com una bassa d'oli.

Si va fentho sisix el merlot nostre, tots els seus actes alcancaran un èxit brillant.

LLANSÀ, 16 d'agost.

Apesar de tots els esforços del nostre remulla-closes, llanys y demés ratus de sagristia, no van poguer fer la professió, que dilluns passat tenian projectada. Y saben el motiu? Per no haver trobat noves per carrossar una imatge y demés trastos que de dintre l'Iglesia surtan. Y's comprén que no s'deixessin engatjar perque s'exposavan á tornar á ser la *risa* de la majoria dels joves del poble. ¡Bonich xasco s'en vā emportar una asquerosa beata, al volquer ensorronar á una nova forastera que fa pochs días que serveix al Café de Palloal! Desenganyeuvos, explotadors de la farsa religiosa; en aquesta vila s'han acabat els tontos.

TORTELLÀ, 17 d'agost.

Diumenge, dia 21, el Centre de Unió Republicana d'aquest poble commemorarà la defensa heròica dels voluntaris contra las pandillas de carlins que en l'any 78 robaren y deshonraren á tort y á dret al crit de *Dios, Patria y Rey*.

Pendrà part en dita festa distingits corregionalistes de Girona. Figueras, Olot, Banyolas, y es de creure que s'veurà sumament concorreguda donat l'entusiasme que regna entre 'ls tortellins.

FIGUERAS, 17 d'agost.

El dia 13 dels corrents s'inaugurà en aquesta ciutat el *Centro de Unión Republicana*. Parlaren coneguts oradors de la localitat, entre ells Don Esteve Carreras, Don Alexandre López, Don Joan Carreras y Barneda, qui feu un hermós discurs que s'ha repartit profusament, y alguns altres, essent tota coralment felicitats per la valentia dels concepents emitits, y pel interés demostrat.

La festa resultà simpàtica per demés y d'ella'n guardaran bon recort els liberals d'aquesta ciutat.

SERMÓ

DEL RECTOR DE VALLSORRUT, AB MOTIU D'HAVÉRSELI
OMPLERT EL POBLE D'ESTIUHEJANTS

Feligreres: Pel que veig, la plaga del estiuheig, ab rabi vituperada per mil sants d'anomenada com sant Ambrós, sant Magí, sant Llop y sant Valentí, també al fi ha comparegut al poble de Vallsorrot, torbant la tranquilitat d'aquest pacífich veïnat, modelo de continencia, de bona fè y de paciencia.

Jo no sé lo que penseu quan per 'qui y per 'llà trobeu aquesta olorosa onada de gent guarrida y planxada que, arrabida de ciutat, pren com país conquistat nostra alegre població, y 's burla d'un servidó d'hacer que us pa-lo del cel -no mes per pendreus el pel y xuclarlos las pessetas de part de les animetxes.

No es cert, amables oyentes, que d'aquests consells dolents, fruyt d'una trama infernal, no 'n fareu jamay cabal? No es veritat que l'opinió que del vostra antich rectó

teniu desde temps formada, no s'veurà modificada per aquests ssabs de pega de la colla veraniega, vingué aquí solzament per entabà al jovent y desterrà la Virtut del poble de Vallsorrot?

Jo, ho dich ab sinceritat, cada cop que m' hi topat ab un d'aquests forasters elegants y trapacers, no hi pogut per aguantarme hi corregir á senyarme y he murmurat entre mí: ¡Poderós sant Agustí! ¡Liureume de la mirada d'aquesta serp disfressada; liureume'n, perque sinó temo per ma salvació...

La seva conducta aquí no l' haig pas de referi. Ellas, frescas y empolvadas, sóls pensan en fer fontadas, organizar diversions, menjar-se 'ls millors melons y estrenar á cada pas unas sabatas ó un llas. Ells, massa ho deveu sabé; l' hora del sol, al cafè, jugant á la bescambrilla, al solo ó á la manilla; quan corra un xiquet de fresca, sota 'l arbres á fer gresca ó á la vorera del riu á alegrarse ab *Codorniu*; al vespre, formar rodones ab las vostras propias donas ó riure y fer tercerillas ab las vostras propias filles, de las qual hasta pot sé que alguna s' hi trobi bé, no comprenden la infelis que demà tindrà un desfís y... 'l quènt del tururut: qui gemega ja ha rebut.

Certs días venen á missa, mes com á cosa de *risa*, no ab aquella sumisió qu' exigeix la situació. Al sé aquí, tot es mirá la fatxa del escolà, ó burlarse de si aquella dà una faldilla vermella, ó si aquest tarambana fa senyas á la fulana, ó si l' altre es promés ab una que ja es de tres.. Es dir, tal profanació de la casa del Seny, qu' en rigor no estranyaría que demà ó qualsevol dia el Pare Etern s' hi fixés y l' iglesia s' enfonsés per humiliació y exemple dels que s'figuran que 'l temple es un lloc de libertats ó un saló dels *Quatre Gats*...

Fugfune, estimats oyents, d'aquests sonyors imprudentes; fugfune, que 'l seu contacte ni en el més ignocent acte pot ser gayre profitós á un catòlic cuidados d' cumplir ab fidelitat lo que 'l rector li ha ensenyat. Y al despedirme per 'vuy, únicament, germans, vuy recordarlos que al davant del altar de Sant Joan y de santa Liberata hi trobareu la safata.

C. GUMÀ

EL DESCANS DOMINICAL

A 'ls asseguro jo que, ab las caçors qu' està fent, si no fos que aquest bondadós govern procurà amenisnar la existència ab las seves agudezas, ben apurats ens veurià, ara com ara, per viure.

Afortunadament hi ha això que dich. Goberna en Maura, y governant l'*atlet* ja es cosa sapiguda que aquí no podem estar tristes.

Vejin sinò lo que passa ab la famosa llei del descans dominical que 'l primer del proxim setembre ha de posar en vigor y á horas d'ara encare no hi ha ningú que s'apaga com ni de quina manera ha d'aplicarre.

El ministre del ram á cada moment està rebent consultas.

—Senyor Sánchez Guerra, vol fernes el favor de dirnos si 'ls dentistes hi estan compresos en el descans dominical?

—Tindrán que dispensar-me, pero no 'ls hi sabría dir.

—Qui 'ns ho dirá donch?

—La Junta de Reformas socials.—

Cap á las oficinas de la Junta.

—Els dentistes s'abstenen vestés si 'l descans dominical els comprén?

—Seria millor que ho preguntessin al ministre.

—Ja li hem preguntat y ell ens ha aatrassat á vostés.

—¡Ah! Si es aixís...

El secretari de la Junta de Reformas pega un vistassol al reglament que s'està confeccionant días há y respon ab molta flama:

—No hi son els dentistes.

—Ahont no son?

—Al quadri d'exencions del descans.

—De manera que haurém de fer festa per forsa?

—A no ser que vostés s'empenyi en lo contrari...

Perque la situació arre es aquesta. El govern no pot acabar la redacció del reglament fins que totas las inclusions y exclusions estiguén despatxadas.

De bonas à primeras, al iniciarse la qüestió, va assegurar-se que 'l descans seria absolut, general, sense excepció de cap mena.

—Tothom igual—deya en Maura, figurantse potser que al pronunciar aquesta frase comensava ja a realisar la revolució desde arriba.

—Tothom absolutament?

—Tothom! Hasta jo faré festa, si massa m' apurran...

Pero al tropessar ab la realitat, el senyor de l'hermita miraculosa hagué d'arriar velas y obrir una porta ben ampla á las exclusions.

El clero, era impossible que descansés. ¿Qui diria la missa si els no traballaven?

Els metges y apotecaris, tampoch. ¿Ahont recorreiran en cas d'urgent necessitat si ells feyan festa?

Aixis mateix devián exceptuarse els ferrocarrils, els tranvías, els cotxers... Fins els que menos se serveixen d'aquests medis de locomoció saben que sense ells la vida moderna es poch menos que impossible.

Pero al arribar aquí va dirse categòricament:

—Ara proul No s'eximeix del descans á ningú més.

El projecte entre tant ha anat madurantse y al veure que realment la cosa prenia un aspecte serio, alguns que may havien cregut que l'idea del descans arribés á prosperar, s'han posat en guardia, astantse á la defensa dels seus interessos.

Uns dels que més s'han bellugat en aquest sentit son els emperaris de toros.

—De obligarnos á descansar els diumenges—han dit—no 'ns quedará més remey que plegar.

—Això ray—ha contestat el ministre;—pleguin.

—Es que no serà solzament nosaltres els que 'ns quedarem en vaga, sinó els empleats de las plasas, els *diesdors*, els ganaders, els que dibuixan y imprimen cartells, els centenars y milers d'hommes, en fí, que dels toros viuen.

¿Qué havia de fer el Govern davant de tan sólid@s y humanas rahons? Transigir, si no del tot, á mitjas, y permetre que observantse certas y determinades condicions els diumenges puguin celebrar-se corridas de toros.

Oberta la bretxa per un, tots els demés han procurat passarhi.

Els teatros han reclamat y 'l ministre ha sagrat de confessar que 'ls teatros tenían rahó. Els diumenges, donchs, hi haurà teatros.

Seguidament han comparegut els cafès en suplica de que 's fes per ells lo mateix que pels teatros s'havia fet. Y en efecte, tindrà els cafès oberts els diumenges.

—Y nosaltres?—han cridat las tabernas:—¿No som, com qui diu, el *café* dels pobres? ¿Per qué, donchs, en obsequi a n'ells, el diumenge no hem també de poder obrir?

Y's ha concedit á las tabernas el mateix privilegi que als teatros y als cafès.

—S'han acabat ab aquestas las excepcions de la lley?

Es impossible assegurarho mentres el reglament no s'publiqui, pero per ara ja 's diu que tampoch hi ha descans dominical pels fornells, ni pels *colmados*, ni per las pastisseries.

Y entre tant els días passan, el primer de Setembre s'acosta y las incertitudo qu' enrotllan aquest trascendental assumptu no 's desvaneixen.

Jo no voldrà fer judicis temeraris, pero no m' extanyaría gens que 'l reglament que ab tanta ansietat està esperant, vingués al cap de vall á ser una cosa com aqueta:

—Article primer:—El descans dominical serà general y obligatori.

—Article segon:—Descansaran els que voldrán y 'ls que no voldrán, no.

FANTASTICH

A arribar en Maura al establecimiento de Ontaneda, ahont va ser rebut ab marcada fredor.

En cambi á Santander y á Bilbao van xiularlo de valent.

Sistema hidroterapich ben entès.

Una de calenta y una de freda.

• •

Per tranquilitat de tothom y del mateix interesat, seria convenient que cada vegada que 'n Toni vaji á pendre banys, el deixessin sol, enterament sol en el balneari.

Vegin sino lo que ha succehit á Ontaneda.

El primer dia de arribarhi, va ser detingut un jove, perque feya cara d'anarquist. El detingut resultà ser el Sr. Martínez Ruiz, redactor del diari *Espanya*.

L' endemà nova detenció. Va recaure aquesta en un tipo mal vestit y verdaderament sospitos. Era *nada menos* que un pobre traballador que 's dirigia á Santander en busca de feyna.

Ja veuen quants contratemps y quantas ridiculoses!

• •

Per lo tant, persisteixo en lo dit.

Que deixin sol á n' en Maura, que 'l tanquin, per mes seguretat dintre de un quarto, y res de llum; no fos cas que s'arribés á espantar de la seva propia sombra.

Y ni un guardia civil, ni un guindilla, ni un municipal, ni un sereno.

Un home com ell, per tota salvaguardia 'n té prou ab una estampa de la Verge de la Mercé.

En Maura podrà envanirse de fer regular á la pintoresca Espanya fins als bons temps, perque tant sospira la faramalla clerical.

